

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 1 a/1998 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om skogsvårdsföreningar

Till Jord- och skogsbruksutskottet

INLEDNING

Remiss

Jord- och skogsbruksutskottet begärde den 3 april 1998 utlåtande från grundlagsutskottet om lagstiftningsordningen för ett ändringsförslag gällande förslaget till lag om skogsvårdsföreningar i proposition 171/1997 rd, särskilt 8—10 samt 25 och 26 §.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Pentti Lähteenoja, jord- och skogsbruksministeriet
- professor Mikael Hidén
- professor Kaarlo Tuori.

ÄNDRINGSFÖRSLAGET

Ändringsförslaget har på begäran av jord- och skogsbruksutskottet beretts i jord- och skogsbruksministeriet.

Föreslagna 8 § 3 mom. reglerar den hektarbestämda avgiften inom de olika zonerna. Avgiften anges som ett procentuellt maximibelopp, som är högre än vad regeringen föreslagit. Enligt föreslagna 9 § 1 mom. fastställer skogsvårdsföreningen den hektarbestämda avgiften för ett kalenderår i sänder. Paragraf 10 har skrivits om helt och hållet och gäller befrielse från skogsvårdsavgift.

I övergångsbestämmelserna i 25 och 26 § har tidsangivelserna lämnats öppna och slagits fast exakt som i propositionen, eftersom tidpunkterna kan slås fast först sedan det är klart när lagen träder i kraft. Dessutom har övergångsbestämmelserna kompletterats på vissa punkter.

Till detta utlåtande har fogats en bilaga med parallelltexter, som visar hur 8—10 samt 25 och 26 § i förslaget skiljer sig från regeringens proposition.

UTSKOTTETS STÄLLNINGSTAGANDEN

Motivering

I sitt utlåtande (GrUU 1/1998 rd) om propositionen ansåg grundlagsutskottet bland annat att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning, förutsatt att utskottets författningsrättsliga anmärkningar gällande nedsättning av

den hektarbestämda avgiften och befrielse från skogsvårdsavgift beaktas på lämpligt sätt. Föreslagna 8 § 3 mom. och 9 § 1 mom. relaterar till den första anmärkningen och 10 § till den senare.

I och med att 8 § 3 mom. och 9 § 1 mom. ändras finns det inte längre något behov av särskilda

bestämmelser om nedsättning av den hektarbe-
stämda avgiften och den statsförfattningsrättsli-
ga anmärkningen på denna punkt saknar därmed
relevans i denna nya modell. De nya förslagen
innebär dock att lagen endast anger maximibe-
loppet av den hektarbestämda avgiften för re-
spektive zoner och att den behöriga skogsvårds-
föreningen beslutar om avgiftens storlek för ett
kalenderår i sänder utgående från den variations-
bredd som på detta sätt uppstår.

I sitt ursprungliga utlåtande om propositionen
påpekar utskottet att skogsvårdsavgiften stats-
författningsrättsligt sett bör ställas i relation till
61 § regeringsformen och den vedertagna tolk-
ningen av denna paragraf. Det fundamentala i
saken är att det enligt vår konstitution måste
stadgas så noggrant om skattebeloppet att den
prövning de myndigheter som tillämpar lagen
anlitar när skatten påförs anses vara bunden
prövning. Ändringsförslaget ger skogsvårdsfö-
reningarna en mycket stor prövningsrätt när det
gäller storleken på avgiften. Frågan tillspe-
tsas ytterligare av att beslutsrätten tillkommer varje
enskild skogsvårdsförening. Om 8 § 3 mom. och
9 § 1 mom. ändras på föreslaget sätt kan lagför-
slaget behandlas i den ordning 67 § riksdagsord-
ningen föreskriver.

De föreslagna bestämmelserna i 10 § om befri-
else från skogsvårdsavgift är avsevärt mycket
exaktare än i propositionen. Bland villkoren
finns rättsnormer som i och för sig är flexibla
(1 mom. 2 och 3 punkten) men de påverkar enligt
utskottets uppfattning inte lagstiftningsordning-
en. Enligt den föreslagna bestämmelsen kan be-

frielse från skogsvårdsavgift beviljas för högst tio
år. Om syftet med bestämmelsen var att ge skogs-
centralen prövningsrätt i fråga om befrielsetiden
skulle förslaget på grund av sin vidd vara stats-
författningsrättsligt relevant. Av 4 mom. kan
man dock sluta sig till att befrielsen från skogs-
vårdsavgift varar så länge som de lagfästa beting-
elserna uppfylls. Om bestämmelsen förstås på
detta sätt saknar den betydelse för lagstiftnings-
ordningen.

Utskottets ställningstagande till lagstiftnings-
ordningen är att förslaget till lag om skogs-
vårdsföreningar bör behandlas i grundlagsord-
ning om det ändras på det sätt som anges i begä-
ran om utredning. I anknytning här till har ut-
skottet uppmärksammat att man på senaste tid
försökt undvika att stifta nya, rent nationella
lagar som innebär undantag från grundlagen (se
även RP 1/1998 rd, s. 39/II). Denna princip väger
tungt, menar utskottet, men i detta särskilda fall
talar skogsekonomiska och historiska särdrag
för att en undantagslag kan accepteras.

Utlåtande

Med stöd av det ovan sagda anför grundlagsut-
skottet vördsamt

*att lagförslaget i propositionen, om dess
8 § 3 mom. och 9 § 1 mom. ändras på det
sätt som anges i jord- och skogsbruksut-
skottets begäran om utlåtande, bör be-
handlas i den ordning 67 § riksdagsord-
ningen föreskriver.*

Helsingfors den 29 april 1998

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Ville Itälä /saml
vordf. Johannes Koskinen /sd
medl. Tuija Brax /gröna
Esko Helle /vänst
Gunnar Jansson /sv
Anneli Jäätteenmäki /cent
Marjut Kaarilahti /saml
Valto Koski /sd
Heikki Koskinen /saml

Jorma Kukkonen /sd
Osmo Kurola /saml
Johannes Leppänen /cent
Jukka Mikkola /sd
Riitta Prusti /sd
Veijo Puhjo /vgr
Maija-Liisa Veteläinen /cent
suppl. Juhani Alaranta /cent
Jouko Jääskeläinen /fkf.

Propositionen

8 §

Grunderna för skogsvårdsavgiften

Den hektarbestämda avgiften är inom den första zonen åtta och en halv procent, inom den andra zonen fem och en halv procent, inom den tredje zonen två och en halv procent och inom den fjärde zonen en halv procent av det aritmetiska medeltalet för medelrotpriset per kubikmeter virke under de tre närmast föregående kalenderåren i hela landet. Maximibeloppet av den arealbaserade skogsvårdsavgift som skogsägaren skall erlägga till skogsvårdsförening är inom alla zoner trettio gånger det aritmetiska medeltalet för medelrotpriset per kubikmeter virke under de tre närmast föregående kalenderåren i hela landet.

9 §

Lättnader i skogsvårdsavgiften

Den hektarbestämda avgift som uppbärs inom en skogsvårdsförenings verksamhetsområde kan sänkas av särskilda skäl. Skogscentralen beslutar om sänkning av den hektarbestämda avgiften på framställning av skogsvårdsföreningen. Grunderna för sänkning bestäms genom beslut av det i skogsbruksfrågor behöriga ministeriet.

10 §

Befrielse från skogsvårdsavgift

Om en skogsägares skogar i minst fem år har skötts och använts enligt skogsbruksplanen och med iakttagande av kraven på en god skötsel och användning av skogarna, kan skogsägaren bli befriad från skogsvårdsavgift. Skogsägaren skall dessutom vid skötseln och användningen av skogarna ha tillgång till en skogsfackman som inte är anställd hos en skogscentral eller skogsvårdsför-

Ändringsförslag

8 §

Grunderna för skogsvårdsavgiften

Den hektarbestämda avgiften får inom den första zonen vara högst 11 procent, inom den andra zonen högst sju procent, inom den tredje zonen högst tre procent och inom den fjärde zonen högst en och en halv procent av det aritmetiska medeltalet för medelrotpriset per kubikmeter virke under de tre närmast föregående kalenderåren i hela landet. Maximibeloppet av den arealbaserade skogsvårdsavgift som skogsägaren skall erlägga till skogsvårdsförening är inom alla zoner trettio gånger det aritmetiska medeltalet för medelrotpriset per kubikmeter virke under de tre närmast föregående kalenderåren i hela landet.

9 §

Påförande av skogsvårdsavgift

Skogsvårdsförenings beslutar om den hektarbestämda avgiftens storlek för ett kalenderår i sänder. Utanför skogsvårdsföreningarnas verksamhetsområden uppbärs grundavgift och i hektarbestämd avgift hälften av den zonbestämda maximibelopp som avses i 8 § 3 mom.

10 §

Befrielse från skogsvårdsavgift

En skogsägare befrias på begäran från skogsvårdsavgift för sin skog för högst tio år, om följande kriterier uppfylls:

1) en skogsbruksplan har gjorts upp för skogen och den är i kraft alltså,

2) skogen har i minst fem år skötts och använts med iakttagande av kraven på god skötsel och användning av skogarna,

ening, om skogsägaren eller maken inte själv har tillräcklig utbildning inom skogsbranschen. En skogsägare som har blivit befriad från avgiften kan inte vara medlem i skogsvårdsföreningen.

Befrielse från skogsvårdsavgift söks hos den skogscentral inom vars verksamhetsområde lägenheten är belägen. Befrielse kan beviljas för högst tio år i sänder. Befrielse gäller även sådana skogar som kommer till en sådan skogsägars ägo som fått befrielse från skogsvårdsavgift under den tid som befrielsen gäller, om befrielsen har beviljats för alla skogar som är i skogsägens ägo inom skogscentralens verksamhetsområde vid tidpunkten då ansökningsen har lämnats in. Skogscentralen skall efter att ha hört skogsägaren upphäva befrielsen, om det inte längre finns förutsättningar för den.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för befrielse från skogsvårdsavgift utfärdas genom förordning, med stöd av vilken allmänna föreskrifter också kan meddelas genom beslut av det i skogsbruksfrågor behöriga ministeriet.

25 §

Övergångsbestämmelser gällande skogsvårdsavgiften

Skogsvårdsavgifterna för 1998 uppbärs och redovisas enligt den gamla lagen. Skogsvårdsavgifterna för 1999 uppbärs och redovisas enligt denna lag. Från ingången av år 2000 redovisas dock skogsvårdsavgifterna enligt denna lag oberoende av uppbördsåret. De fjärdedelar av skogsvårdsavgiften vilka avses i 8 § 4 mom. i den gamla lagen uppbärs och redovisas dock enligt den gamla lagen.

Vid användningen av de skogsvårdsavgifter som redovisats enligt 13 § i den gamla lagen

3) skogen belastas inte av klara skogsvårdsmässiga brister,

4) för skötsel och användning av skogen finns att tillgå andra än skogsfackmän anställda vid en skogscentral eller skogsvårdsförening, om skogsägaren eller maken inte själv är skogsfackman eller har en examen motsvarande skogsbruksföretagar-examen eller har avlagt ett fristående prov på samma nivå, samt

5) skogsägaren är inte medlem i den skogsvårdsförening inom vars verksamhetsområde skogen finns.

Befrielse från skogsvårdsavgift söks hos den skogscentral inom vars verksamhetsområde skogen finns. Befrielse gäller även skog som kommer i en sådan skogsägars ägo som fått befrielse från skogsvårdsavgift under den tid som befrielsen gäller, om befrielsen har beviljats för alla skogar som är i skogsägens ägo inom skogscentralens verksamhetsområde vid tidpunkten då ansökningsen har lämnats in. Ett beslut om rätt till befrielse från skogsvårdsavgift tillämpas första gången på skogsvårdsavgiften för det år som följer på det år då ansökan gjordes.

Om kriterierna i 1 mom. inte längre uppfylls, skall skogscentralen efter att ha hört skogsägaren häva befrielsen från skogsvårdsavgift. Ett beslut genom vilket befrielse från skogsvårdsavgift har hävts tillämpas första gången på skogsvårdsavgiften för det år som följer på det år då beslutet vann laga kraft.

25 §

Övergångsbestämmelser gällande skogsvårdsavgift

Skogsvårdsavgifterna för uppbärs och redovisas enligt den gamla lagen. Skogsvårdsavgifterna för uppbärs och redovisas enligt denna lag. Från ingången av år redovisas dock skogsvårdsavgifterna enligt denna lag oberoende av uppbördsåret. De fjärdedelar av skogsvårdsavgiften vilka avses i 8 § 4 mom. i den gamla lagen uppbärs och redovisas dock enligt den gamla lagen.

Vid användningen av de skogsvårdsavgifter som redovisats enligt 13 § i den gamla lagen

iakttas den gamla lagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser så länge dessa medel används.

En enligt 8 § 4 mom i den gamla lagen beviljad rätt att betala en fjärdedel av skogsvårdsavgiften gäller den tid för vilken den beviljats, dock högst till den 31 december 2000, om inte skogscentralen beslutar något annat. I fråga om skogsmark som sköts och används för statens räkning är rätten att betala en fjärdedel av skogsvårdsavgiften i kraft till nämnda datum, om inte skogscentralen beslutar något annat.

26 §

Andra övergångsbestämmelser

Skogsvårdsförenings stadgar skall ändras så att de stämmer överens med denna lag senast den 31 december 1999.

Fullmäktige som avses i 15 § 1 mom. och styrelse som avses i 15 § 2 mom. skall utses för varje skogsvårdsförening senast den 31 december 1999. Fullmäktiges och styrelsens mandatperioder börjar den 1 januari 2000.

Delägarskap i en skogsvårdsförening eller medlemskap i en sammanslutning som huvudsakligen idkar virkeshandel skall, om delägarskapet eller medlemskapet uppkommit medan den gamla lagen gällde och strider mot 7 § 3 mom. i denna lag, avvecklas senast den 31 december 2000. Ett avtal enligt vilket en skogsvårdsförening lämnar virkesköpare tjänster, skall, om avtalet ingåtts medan den gamla lagen gällde och strider mot 7 § 2 mom. i denna lag, hävas senast den 31 december 1998.

iakttas den gamla lagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser så länge dessa medel används.

En enligt 8 § 4 mom. i den gamla lagen beviljad rätt att betala en fjärdedel av skogsvårdsavgiften gäller den tid för vilken den beviljats, dock högst till den , om inte skogscentralen beslutar något annat. I fråga om skogsmark som sköts och används för statens räkning är rätten att betala en fjärdedel av skogsvårdsavgiften i kraft till nämnda datum, om inte skogscentralen beslutar något annat. *Fjärdedelen av skogsvårdsavgiften beräknas på det procenttal som skogsvårdsföreningen sista gången påfört enligt 8 § 2 mom. i den gamla lagen.*

26 §

Andra övergångsbestämmelser

Skogsvårdsföreningens stadgar skall ändras så att de stämmer överens med denna lag senast den .

Fullmäktige som avses i 15 § 1 mom. och styrelse som avses i 15 § 2 mom. skall utses för varje skogsvårdsförening senast den . Fullmäktiges och styrelsens mandatperioder börjar den .

Delägarskap i en skogsvårdsförening eller medlemskap i en sammanslutning som huvudsakligen idkar virkeshandel skall, om delägarskapet eller medlemskapet uppkommit medan den gamla lagen gällde och strider mot 7 § 3 mom. i denna lag, avvecklas senast den . Ett avtal enligt vilket en skogsvårdsförening lämnar virkesköpare tjänster, skall, om avtalet ingåtts medan den gamla lagen gällde och strider mot 7 § 2 mom. i denna lag, hävas senast den .

Gränserna för skogsvårdsföreningarnas verksamhetsområden, som fastställts med stöd av 2 § i den gamla lagen, förblir i kraft när denna lag träder i kraft.

